

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ОЦІНЮВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ ОЦІНЮВАННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Проблема. У статті проаналізовано педагогічні умови формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Мета даної наукової розвідки – обґрунтування педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Методологія дослідження базується на сучасних положеннях педагогічної науки і відображає взаємозв'язок методологічних підходів до вивчення процесу професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури загалом та формування в них оцінювальної компетентності зокрема.

Наукова новизна. Виокремлено та проаналізовано педагогічні умови формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Висновки. 1. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури школи до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти має реалізуватися як цілеспрямований, систематичний та організований процес. 2. Педагогічними умовами формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти виступають поєднання методів, засобів та змісту навчання, які впливають на якість освітнього процесу і становлять оптимальне освітнє середовище для засвоєння майбутніми учителями фізичної культури знань. 3. Педагогічними умовами формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти є такі: розробка та запровадження комплексної програми підготовки майбутніх учителів фізичної культури; інформаційне педагогічне забезпечення фахової підготовки; організаційна та методична підготовка майбутніх учителів фізичної культури. 4. Ефективність педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти залежить від практико-орієнтованого освітнього середовища закладу вищої освіти.

Ключові слова: майбутні вчителі фізичної культури, фахова підготовка, оцінювальна компетентність, рухова активність, здобувачі середньої освіти, педагогічні умови.

Постановка проблеми. *Актуальність роботи.* Ефективність освітнього процесу з фізичного виховання здобувачів загальної середньої освіти залежить від правильності підбору й обрання педагогічних умов, етапів, форм, методів та засобів оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. Однак, на тлі недостатнього вивчення процесу формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури та методик оцінювання рухової активності школярів, які у даний час практично відсутні, виокремлюють потребу обґрунтування даного процесу на основі компетентнісного підходу до фахової підготовки.

Проблема. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури окреслена концептуальними положеннями державних документів, зокрема Державним стандартом «Вчитель закладів загальної середньої освіти». Натепер недостатньо вивченою є проблема обґрунтування педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Мета статті – обґрунтування педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій засвідчує, що існує велика кількість наукових розвідок з даної проблеми, але нами не знайдено комплексного дослідження педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Різні аспекти педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти досліджували вітчизняні вчені: І. Зязюн, Л. Кабан, А. Кендюхова, О. Локшина, С. Павлова, О. Полякова, Є. Хриков, А. Шлейхер та інші. Серед зарубіжних дослідників маємо відмітити праці P. Black, D. Wiliam.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми – недостатньо дослідженими вважаємо формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури.

Результати дослідження. Ключовий план підготовки педагогічних кадрів, на думку дослідника І. Зязюна, має орієнтуватися на збереження, розвиток та гармонійне поєднання класичної та інноваційної освіти [5, 105–115]. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури окреслена концептуальними положеннями державних документів, зокрема Державним стандартом «Вчитель закладів загальної середньої освіти» (2019) [3].

Методологія дослідження. *Методологія дослідження* базується на сучасних положеннях педагогічної науки і відображає взаємозв'язок методологічних підходів до вивчення процесу професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури загалом та формування в них оцінювальної компетентності зокрема.

Наукова новизна. Виокремлено та проаналізовано педагогічні умови формування оцінювальної компетентності майбутніх вчителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Натепер недостатньо вивчено практичні аспекти вдосконалення оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти в умовах бакалаврату й магістратури.

Для нашої наукової розвідки важливо спиратися на констатацію факту, що категорія «умова» визначається як необхідна обставина, особливості реальної дійсності, які уможливають здійснення, створення, утворення чого-небудь або сприяють чомусь [1, 1295], а поняття «педагогічний» визначено як такий, що «відповідає правилам, установленим поняттям, вимогам педагогіки» [1, 713].

Формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури залежить від вибору способу оцінювання. Вибір способу оцінювання результатів діяльності здобувачів середньої освіти у фізичній культурі (залежно від мети й обраних критеріїв оцінювання майбутні вчителі фізичної культури обирають різні стратегії (методи, прийоми) оцінювання, а оскільки єдиних рекомендацій для вибору стратегії не існує, то використання кількох стратегій допоможе не тільки виставити оцінку, а й одержати зворотній зв'язок стосовно ефективності навчання). Вибір шкали оцінювання результатів діяльності здобувачів середньої освіти у фізичній культурі (залежно від мети і конкретної стратегії оцінювання бакалавранти та магістранти спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» обирають шкалу оцінювання кожного з визначених показників (критеріїв). Загальноприйнятою шкалою у загальноосвітній школі України є 12-ти бальна, тому рівень навчальних досягнень здобувачів середньої освіти можна оцінити через категорії «високий», «достатній», «середній», «низький», кожному з яких відповідає певна кількість балів. Глибину засвоєння тієї чи іншої конкретної навички можна простежити, звернувши увагу на частоту її використання. Тоді оцінку можна висловити через категорії «завжди використовує», «використовує достатньо часто», «рідко», «не використовує») [10].

У проєкті Державного стандарту базової середньої освіти (2020) наголошується на необхідності здійснювати поточне та формувальне оцінювання з метою відстеження особистісного розвитку здобувачів середньої освіти, їх навчального поступу, процесу здобуття навчального досвіду як основи компетентності для розроблення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів [2].

Основними видами оцінювання результатів навчання здобувачів середньої освіти, зазначеними в Законі України «Про повну загальну середню освіту» (2020), є «формувальне, поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання, державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання» [11].

Найбільш релевантне до нашого дослідження є визначення формувального оцінювання, запропоноване О. Локшиною на основі узагальнення європейського досвіду: «... інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання» [6]. Проте, зважаючи, що формувальне оцінювання передбачає включення здобувача середньої освіти в цей процес, модифікуємо визначення й пропонуємо власне тлумачення. Формувальне оцінювання з фізичної культури – інтерактивне оцінювання прогресу здобувачів середньої освіти, в основі якого лежить зворотний зв'язок, що дає змогу вчителям фізичної культури визначати потреби здобувачів, адаптуючи до них освітній процес (фізична культура), а здобувачеві – усвідомлювати цілі, процес і результат свого навчання з фізичної культури для подальшого поступу (*визначено нами*).

Для нашої наукової розвідки обов'язковим терміном, на який ми маємо спиратися є визначення «компетентності» в Законі України «Про вищу освіту» (2014): «(13) компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [9].

Тож зауважимо, що в нашому дослідженні компетентний фахівець – це спеціаліст, фахівець, який володіє відповідною (оцінювальною) компетенцією.

Особливу увагу в державних освітніх документах зосереджено на діяльності вчителя у сфері оцінювання навчальних досягнень, проведення діагностики учня, зокрема навичок формувального оцінювання. Наприклад, у Законі України «Про повну загальну середню» (2020) освіту йдеться про те, що «кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросчесне оцінювання результатів його навчання...» [11].

Заслуговує на увагу визначення педагогічних умов, яке представлено Є. Хриковим: «Обставини, які обумовлюють певний напрямок розвитку педагогічного процесу; сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів, прийомів, засобів педагогічної діяльності» [13, 12].

Охарактеризуємо педагогічні умови формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Зміст першої умови полягає у *спрямуванні освітнього процесу закладу вищої освіти на підготовку майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти* (передбачає визначення мети, завдань та принципів вищої педагогічної освіти у системному вирішенні зазначеної проблеми; усвідомлення викладачами закладу вищої освіти необхідності та пошуків напрямків вирішення проблеми формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури).

Педагогічна умова (*спрямування освітнього процесу закладу вищої освіти на підготовку майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти*) обумовлена тим, що вітчизняна вища освіта покликана сприяти забезпеченню та вирішенню соціальних проблем, які є для суспільства актуальними та вимагають активного вирішення на теоретичному й практичному рівнях.

Проведений аналіз наукового літературного вітчизняного доробку показав про різноманітність поглядів серед науковців на питання педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти. Найбільш вагомими, на нашу думку, є такі: залучення різноманітних освітніх компонентів, передбачених навчальним планом спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». щодо підготовки майбутніх учителів до оцінювальної діяльності; запровадження системного підходу в освітній процес підготовки майбутніх учителів фізичної культури до вирішення вказаної проблеми на основі застосування комплексної програми підготовки до оцінювальної діяльності; збагачення знань майбутніх учителів фізичної культури з питань оцінювальної діяльності на основі застосування новітніх форм, методів та методик навчання; стимулювання та організація різноманітної діяльності бакалаврантів та магістрантів, необхідної для набуття практичного досвіду встановлення зі здобувачами середньої освіти освітньо-виховного діалогу, присвяченого питанням оцінювання рухової активності.

Зміст *другої умови* полягає в *розробці та запровадженні комплексної програми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти* (передбачає підготовку вчителів фізичної культури до формування та розвитку оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти).

Дана педагогічна умова (*розробка та запровадження комплексної програми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти*) має велике значення, що пояснюється тим, що підготовка учителів фізичної культури до вирішення на практиці складних питань оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти в контексті формування оцінювальної компетентності не може носити спрощений характер. Адже мова йде про водночас про формування оцінювальної компетентності та оцінювання рухової активності майбутніх спеціалістів у всіх його різновидах і виявах. Відповідно не є можливим та реальним підготувати майбутнього вчителя фізичної культури до здійснення оцінювання рухової активності на основі одного чи декількох освітніх компонентів у закладі вищої освіти. Саме тому постає необхідність залучити до даного процесу декілька обов'язкових та вибіркокових освітніх компонентів, змістової направленості та характеру висвітлення питань оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти та формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів [7].

Ключовий план підготовки педагогічних кадрів, на думку дослідника І. Зязюна, має орієнтуватися на збереження, розвиток та гармонійне поєднання класичної та інноваційної освіти [5, 105].

Компетентний фахівець, суб'єкт професійної діяльності зі сформованими професійно значущими якостями є кінцевим результатом фахової підготовки. Що вкрай важливо для формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури [12, 314].

Заклади вищої освіти передбачають вивчення окремих обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів, які частково забезпечують підготовку майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти. Їх особливість полягає у тому, що вони переважно направлені на підготовку майбутніх учителів фізичної культури із питань оцінювання рухової активності школярів. Зауважимо, що без належної уваги, системного осмислення та вивчення здобувачами вищої педагогічної освіти залишаються не менш важливі й актуальні аспекти формування оцінювальної компетентності, які пов'язані саме з оцінюванням рухової активності здобувачів середньої освіти.

Враховуючи необхідність запровадження системного підходу до підготовки майбутніх учителів фізичної культури із питань формування оцінювальної компетентності, які пов'язані саме з оцінюванням рухової активності здобувачів середньої освіти постає потреба щодо обґрунтування комплексної програми навчання. Майбутні вчителі фізичної культури мають бути підготовлені до проведення освітніх заходів, які б давали можливість формувати та вдосконалювати оцінювальну компетентність, яка пов'язана саме з оцінюванням рухової активності здобувачів середньої освіти [7].

В нашому дослідженні формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти спираємося на наукові розвідки Л. Пелех. Науковець визначає чотири ключові напрями організації процесу підготовки майбутнього вчителя в системі роботи освітнього закладу, а саме: «1) формування особистості майбутнього вчителя має відбуватися як у процесі аудиторної роботи, так і в поза аудиторній діяльності; 2) професійне самовиховання виступає обов'язковою складовою цілісної концепції вчителя; 3) шляхом активізації в різноманітних сферах діяльності формування всебічно розвиненої особистості; 4) впровадження в діяльність освітнього закладу масових форм навчально-виховної роботи» [8, 57].

Третьою вважаємо педагогічну умову щодо *інформаційно-педагогічного забезпечення підготовки майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти*, яка розглядається в якості справжніх можливостей впливу на мотиваційну направленість майбутніх вчителів фізичної культури з метою їх поінформованості щодо формування оцінювальної компетентності. Маємо констатувати, що інформація несе вагомий потенціал впливу на людську свідомість, і її ефективне застосування в змозі принести велику користь у справі підготовки майбутніх учителів до здійснення формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти.

Від викладачів ЗВО підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти вимагає ретельного і відповідального відношення до підбору наукової літератури та її структурного аналізу перед використанням, фахово додавати у загальний контекст обговорення питань про формування оцінювальної компетентності, звертатися до різних засобів передачі наукової інформації, включати матеріали періодичної преси, телебачення, радіо, інформаційні мережі «Інтернет».

Викладацька некомпетентність у питаннях формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти може призвести до ускладнень, які вимагатимуть від учасників освітнього процесу додаткових сил, часу. Саме тому під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури до вирішення на практиці питань формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти перед ними постає відповідальне завдання щодо забезпечення науково обґрунтованими знаннями.

Четверта педагогічна умова, зміст якої полягає в *організаційно-методичній підготовці майбутніх учителів фізичної культури до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти*, зумовлена тим, що вчитель фізичної культури виступає носієм ідеї збереження та зміцнення дитячого здоров'я та водночас й здійснює процес оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти. Невід'ємним аспектом цього процесу виступає втілення на практиці цієї ідеї, широке застосування наявних можливостей освітнього процесу середньої школи для ефективного й послідовного вирішення питань формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти. Відтак постає потреба у послідовному й цілеспрямованому забезпеченні цих питань, направленні педагогічних зусиль викладачів закладу вищої освіти на оволодіння майбутніми учителями необхідною оцінювальною компетентністю.

Маємо зауважити, що формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти полягає у застосуванні різних можливостей, й передусім, освітнього потенціалу обов'язкового освітнього компонента «Теорія і методика фізичної культури» та інших освітніх обов'язкових та вибіркових компонентів, передбачених навчальним планом підготовки спеціальності 017 «Фізична культура і спорт». При підготовці майбутніх учителів фізичної культури до необхідних

пізнавальних способів оцінювальної компетентності відносяться (визначено нами): здійснення оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти на заняттях з фізичної культури; вплив засобами таких обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів як «Теорія і методика фізичної культури» та ін. на формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти; надання у процесі індивідуальної роботи зі здобувачами середньої освіти консультативної допомоги з питань оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти; проведення просвітницької діяльності з питань формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти в колективі академічних груп шляхом залучення здобувачів вищої освіти до читання наукової та навчально-методичної літератури.

Отже, педагогічними умовами формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти виступають поєднання методів, засобів та змісту навчання, які впливають на якість освітнього процесу і становлять оптимальне освітнє середовище для засвоєння майбутніми учителями фізичної культури знань. Вони полягають у направленні освітнього процесу до оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти, у розробці та запровадженні комплексної програми підготовки, інформаційно-педагогічному забезпеченні підготовки, у організаційно-методичній підготовці.

Висновки. 1. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури школи до формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти має реалізуватися як цілеспрямований, систематичний та організований процес. 2. Педагогічними умовами формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти виступають поєднання методів, засобів та змісту навчання, які впливають на якість освітнього процесу і становлять оптимальне освітнє середовище для засвоєння майбутніми учителями фізичної культури знань. 3. Педагогічними умовами формування оцінювальної компетентності в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти є такі: розробка та запровадження комплексної програми підготовки майбутніх учителів фізичної культури; інформаційно-педагогічне забезпечення фахової підготовки; організаційно-методична підготовка майбутніх учителів фізичної культури. 4. Ефективність педагогічних умов формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в процесі оцінювання рухової активності здобувачів середньої освіти залежить від практико-орієнтованого освітнього середовища закладу вищої освіти.

Подальшими перспективами наукових розвідок вважаємо методичне забезпечення формування оцінювальної компетентності майбутніх учителів в фізичної культури.

References

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / авт.-уклад. Бусел В. Київ: Перун, 2001. 1440 с. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoi ukrainскоi movy [A large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] / Avt.-uklad. Busel V., Kyiv: Perun, 2001 [in Ukrainian].
2. Державний стандарт базової середньої освіти. 30 вересня 2020 року URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (дата звернення 12.02.2023). Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity. [State standard of basic secondary education]. 30 veresnia 2020 roku URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinska-shkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti> (data zvernennia 12.02.2023) [in Ukrainian].
3. Державний стандарт початкової освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688). URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/ (дата звернення 12.02.2023). Derzhavnyi standart pochatkovoї osvity: [State standard of primary education]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine] vid 21 liutoho 2018 r. № 87 (u redaktsii postanovy Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 24 lypnia 2019 r. № 688). URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/59891/ (data zvernennia 12.02.2023) [in Ukrainian].
4. Енциклопедія освіти / Академія пед. наук України, головний ред. В.Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с. Entsyklopediia osvity (2008). [Encyclopedia of education] / Akademiia ped. nauk Ukrainy. Holovnyi redaktor V.H. Kremen. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
5. Зязюн І. А. Процеси модернізації сучасної педагогічної освіти в Україні. *Професійна освіта: педагогіка і психологія*. 2006. Вип. VIII. С. 105–115. Ziazium, I. A. (2006). Protsesy modernizatsii suchasnoi pedahohichnoi osvity v Ukraini. [Modernization processes of modern pedagogical education in Ukraine]. *Profesiina osvita: pedahohika i psykhologhiia – Professional education: pedagogy and psychology*, Vyp. VIII, pp. 105–115 [in Ukrainian].

6. Локшина О. Зміст шкільної освіти в країнах Європейського Союзу: теорія і практика (друга половина XX – початок XXI ст.): монографія. 2009. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/5435> (дата звернення 12.03.2023).
Lokshyna, O. (2009). *Zmist shkilnoi osvity v krainakh Yevropeiskoho Soiuzu: teoriia i praktyka (druga polovyna KhKh – pochatok KhKhI st.)*: [The content of school education in the countries of the European Union: theory and practice (the second half of the 20th - the beginning of the 21st century)] monohrafiia [monograph]. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/5435> (data zvernennia 12.03.2023) [in Ukrainian].
7. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів початкових класів до здоров'язбережувального виховання учнів. 2020. URL: <https://www.repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/8760/3/Pedahohichni%20umovu%20pidhotovky.pdf> (дата звернення 12.02.2023).
Pedahohichni umovu pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do zdoroviazberezhualnoho vykhovannia uchniv. (2020). [Pedagogical conditions for training future primary school teachers for health-preserving education of students]. URL: <https://www.repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/8760/3/Pedahohichni%20umovu%20pidhotovky.pdf> (data zvernennia 12.02.2023) [in Ukrainian].
8. Пелех Л. Р. Перспективи розвитку масових виховних заходів у вищих навчальних закладах нового типу. *Гуманізація навчально-виховного процесу: науково-методичний збірник*. 2000. Вип. X. С. 54–61.
Pelekh, L. R. (2000). *Perspektyvu rozvytku masovykh vykhovnykh zakhodiv u vyshchyykh navchalnykh zakladakh novoho typu*. [Prospects for the development of mass educational activities in higher educational institutions of a new type]. *Humanizatsiia navchalno-vykhovnoho protsesu – Humanization of the educational process: naukovno-metodychnyi zbirnyk* [scientific and methodical collection], Vyp. X, pp. 54–61 [in Ukrainian].
9. Про вищу освіту: Закон України. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 37–38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print> (дата звернення 12.03.2023).
Pro vyshchu osvitu: (2014) [About higher education]: *Zakon Ukrainy* [Law of Ukraine] vid 1 lypnia 2014 roku № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (data zvernennia 12.03.2023) [in Ukrainian].
10. Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти: Наказ МОН України від 21 серпня 2013 р. № 1222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13#Text> (дата звернення 12.02.2023).
Pro zatverdzhennia oriientovnykh vymoh otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv iz bazovykh dystsyplin u systemi zahalnoi serednoi osvity: [On the approval of the approximate requirements for assessing the educational achievements of students in basic subjects in the system of general secondary education] *Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy* [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine] vid 21 serpnia 2013 roku. № 1222. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13#Text> (data zvernennia 12.02.2023) [in Ukrainian].
11. Про повну загальну середню освіту: Закон України (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>. (дата звернення 20.02.2023).
Pro povnu zahalnu seredniu osvitu: [About complete general secondary education]: *Zakon Ukrainy* [Law of Ukraine] (2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>. (data zvernennia 20.02.2023) [in Ukrainian].
12. Федоренко М. В. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2012. № 22. Ч. I. С. 310–316.
Fedorenko, M. V. (2012). *Osoblyvosti profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly*. [Peculiarities of professional training of future primary school teachers]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Taras Shevchenko LNU*, № 22, Ch. I, pp. 310–316 [in Ukrainian].
13. Хриков Є. М. Педагогічні умови як складова наукових знань. *Шлях освіти*. 2011. № 2. С. 11–15.
Khrykov, Ye. M. (2011). *Pedahohichni umovu yak skladova naukovykh znan*. [Pedagogical conditions as a component of scientific knowledge]. *Shliakh osvity – The way of education*, № 2, pp. 11–15 [in Ukrainian].
14. Black, P., Wiliam, D. (1998). Inside the Black Box: Raising Standards through Classroom Assessment. *PhiDeltaKappan*, Vol. 80, № 2 (October), pp. 1–12 [in English].

Vitaliy Yudenok

ORCID 0000-0001-5092-7523

Assistant of the Department of Theory and Methods of Physical Education
Oleksandr Dovzhenko Glukhiv National Pedagogical University
(Glukhiv, Ukraine) E-mail: yudenok_vitalii@ukr.net

**PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF ASSESSMENT COMPETENCE
OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS IN THE PROCESS
OF ASSESSING THE MOTOR ACTIVITY OF SECONDARY EDUCATION STUDENTS**

Problem. *The article analyzes the pedagogical conditions for the formation of assessment competence of future physical education teachers in the process of assessing the motor activity of secondary education students.*

The purpose of this research is to substantiate the pedagogical conditions for the formation of assessment competence of future teachers of physical culture in the process of assessing the motor activity of students of secondary education.

The research **methodology** is based on modern provisions of pedagogical science and reflects the relationship of methodological approaches to the study of the process of professional training of future physical education teachers in general and the formation of their assessment competence in particular.

Scientific novelty. *Pedagogical conditions for the formation of evaluative competence of future physical culture teachers in the process of evaluating the motor activity of secondary education students have been identified and analyzed.*

Conclusions. *1. The professional training of future school physical culture teachers for the formation of evaluation competence in the process of evaluating the motor activity of secondary education students should be implemented as a purposeful, systematic and organized process. 2. Pedagogical conditions for the formation of evaluative competence in the process of evaluating the motor activity of students of secondary education are a combination of methods, means and content of training, which affect the quality of the educational process and constitute the optimal educational environment for the assimilation of physical culture knowledge by future teachers. 3. Pedagogical conditions for the formation of evaluative competence in the process of evaluating the motor activity of secondary education students are as follows: development and implementation of a comprehensive training program for future physical education teachers; informative pedagogical support of professional training; organizational and methodical training of future physical education teachers. 4. The effectiveness of pedagogical conditions for forming the assessment competence of future physical education teachers in the process of assessing the motor activity of secondary education students depends on the practice-oriented educational environment of the institution of higher education.*

Keywords: *future teachers of physical culture, professional training, assessment competence, motor activity, students of secondary education, pedagogical conditions.*

Стаття надійшла до редакції 30.03.2023

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор **Грищенко С.В.**